

3. Кривчикова О. Психомоторний стан як фактор адаптації учнів початкових класів до умов навчання в школі / Олена Кривчикова, Тетяна Лясота // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2008. – №2. – С. 162-164.

4. Гармаш Л.С. Особливості психологічного супроводу адаптації першокласників до навчального процесу / Гармаш Л.С. // Таврійський вісник освіти. – 2014. – № 2 (46).

Макара Ж. М., студентка ПО – 1сп.
Науковий керівник:
к. п. н., доцент **Лалак Н. В**
Мукачівський державний університет

ВИХОВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ КУЛЬТУРИ МІЖЕТНІЧНИХ ВІДНОСИН

Україна – багатонаціональна держава, у якій проживають представники різних національних меншин. В контексті сьогодення важливого значення набуває проблема виховання у підростаючого покоління почуття толерантності до різних етнічних груп. Адже в історії та й зараз можна виявити багато прикладів етнічних конфліктів, що є причиною неправильного виховання дітей як домінуючого етносу (українців), так і дітей національних меншин.

У науковому обігу проблема виховання культури міжетнічних стосунків представлена як міждисциплінарна і вивчається в різних наукових галузях вітчизняними та зарубіжними дослідниками. Її філософські, соціологічні та культурологічні аспекти висвітлено в працях Ф. Барта, О. Голика, П. Гнатенка, А. Дегтяренка, А. Карміна, В. Кафарського, Н. Крилова., В. Сухомлинського. Цінними для нашого дослідження є наукові доробки педагогів, які розкривають особливості виховання у дітей культури міжетнічних стосунків у різних типах навчальних закладів (Т. Атрощенко, В. Білоусова, Н. Васильєва, Р. Кусарбаєв, Г. Назаренко, Г. Ніколаєва, Є. Степанов та ін.). Аналіз літератури з проблеми дослідження дає підстави стверджувати, що виховання культури міжетнічних відносин передбачає: формування системи ціннісних орієнтацій, етичних настанов на контакти із представниками інших етносів; опанування вихованцями знаннями про етноси і міжетнічні відносини; виховання поваги до почуття честі й гідності представників інших етносів; толерантного ставлення до інших поглядів і переконань, тактовності в оцінці традицій, звичаїв, ритуалів різних етносів; розвиток умінь і навичок міжетнічної взаємодії, намагання самоудосконалюватися у цій діяльності; формування вмінь і навичок подолання особистісно-психологічних бар'єрів у спілкуванні, попередження ситуацій, які викликають емоційну напруженість у відносинах представників різних етносів, запобігання конфліктним ситуаціям [2].

На нашу думку, першим кроком у процесі виховання у молодших школярів культури міжетнічних відносин має бути оволодіння ними культурою свого етносу, усвідомлення своєї етнічної приналежності й формування етнічної самосвідомості. Наступний крок – це формування цілісного уявлення про етнічну картину суспільства та світу в цілому; виховання у дітей інтересу до життя і культури інших етносів та адекватного сприйняття їхнього розмаїття, позитивного ставлення до культурних розбіжностей. Третій крок передбачає розвиток умінь і навичок життєдіяльності здобувачів освіти у поліетнічному середовищі, а саме: формування здатності до встановлення контактів із представниками інших етносів, сприяння набуттю досвіду міжетнічних відносин на основі дотримання етичних і правових норм поведінки у міжетнічній взаємодії; виховання здатності прогнозувати та запобігати конфліктним ситуаціям.

В. Сухомлинський зазначав, що суспільне виховання починається із сім'ї. Саме у сім'ї, на думку вченого, закладається фундамент розвитку людини, саме у сім'ї починається формуватися особистість дитини, яка продовжує розвиватися у навчальних закладах [2].

Розв'язуючи проблему виховання культури міжетнічних відносин, сучасні педагоги мають бути добре обізнані з особливостями та сімейними цінностями національних меншин.

До прикладу, для сімейного виховання німецького етносу на території України характерним є тісний зв'язок з трудовою діяльністю батьків, єдність родинного і шкільного виховання, орієнтація на релігійні цінності, незаперечний авторитет голови сім'ї. Угорці переважно слабо інтегровані в український соціум, проте вони добре зберігають свою культуру, плекають традиції рідного етносу та цінують рідну мову. Для поляків першочерговою цінністю в житті є сім'я, а другою – релігія; батьки багато часу проводять з дітьми, максимально організують їм дозвілля, популяризують читання дитячої літератури. Низку цікавих характерних особливостей має і єврейська громада. Повага і пошана до батьків та старших людей складає основу поведінкових установок. Особливістю єврейських сімей є не заборона, а навіть заохочення тілесних покарань. Усіх дітей старанно привчають до дотримання ними заповідей і вивчення Тори. Важливе значення тут відіграє метод прикладу, а саме наслідування дітьми своїх батьків. Для родинного виховання в болгар характерним є те, що дітям приділяється велика увага, але кожний, хто займається вихованням дитини (батьки, бабусі, дідусі) прищеплює певні життєві цінності. Так батьки вчать поважати старших, любити своїх батьків, завжди бути чесними. Бабусі і дідусі вчать дітей зберігати і оберігати історію сім'ї та своїх пращурів, цінувати і поважати національні традиції. У молдавських сім'ях як метод виховання й досі використовують насильство (застосування фізичної сили та психологічного тиску). Якщо для більшості національних меншин найважливішим є забезпечення культурно-мовних потреб, то, до прикладу, для ромів це, насамперед, забезпечення інтеграції в українське суспільство, підвищення освітнього рівня, поліпшення стану здоров'я, житлово-побутових умов тощо.

Таким чином, виховання у молодших школярів культури міжетнічних відносин є актуальною проблемою діяльності освітніх закладів України як поліетнічної держави. Ця проблема детермінується необхідністю консолідації зусиль батьків, педагогів, громадськості, усього українського народу задля утвердження загальнодержавної української нації та є однією з умов рівноправного входження України у європейську спільноту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Назаренко Г. А. Виховання культури міжетнічних відносин як пріоритетні завдання народної педагогіки у сучасних умовах / Г. А. Назаренко // Етнічна соціалізація, виховання культури міжетнічних відносин як пріоритети народної педагогіки у сучасних умовах: зб. наук. пр. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://studentam.net.ua/content/view/7656/97/>
2. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1978. – 263 с.

Манзик Н. М., студентка групи ПО-3

Науковий керівник:

к.п.н., доцент **Товканець О. С.**

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК СИСТЕМА ЗАСОБІВ І МЕТОДИК

Сучасні педагогічні технології стають типовим явищем освітянської практики, а готовність до їх застосування – вимогою до всіх педагогів. Застосування сучасних інноваційно-педагогічних технологій дає змогу створити ефективну систему навчання дітей, яка: сприяє активізації пізнавальної діяльності, мотивації до навчання, високій результативності; забезпечує психологічний комфорт; розвиває креативне та критичне мислення; забезпечує вільний вибір; сприяє індивідуалізації навчальної діяльності; створює ситуацію успіху.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>